

<https://www.dn.se/sverige/allt-djupare-usa-band-starcker-sveriges-forsvar-men-karnvapen-tvistefraga/>

Allt djupare USA-band stärker Sveriges försvar – men kärnvapen tvistefråga

UPPDATERAD 12:24 PUBLICERAD 2021-11-03

”Det fördjupade försvarssamarbetet är i hög grad i Sveriges och USA:s intresse”, säger Karen Donfried, här på balkongen till USA-ambassadens residens. Foto: Magnus Hallgren

USA:s allt djupare försvarssamarbete med Sverige syftar till att avskräcka Ryssland och bygga ett starkt försvar i regionen.

Det säger Karen Donfried, president Bidens nytilträdde statssekreterare för Europa i amerikanska UD i en exklusiv DN-intervju.

Men relationen till Sverige är inte problemfri: USA är kritiskt till att Sverige deltar i arbetet för ett totalförbud för kärnvapen.

Mikael HolmströmText

Magnus HallgrenFoto

[Läs senare](#)

Karen Donfried har nyligen tillträtt som statssekreterare med ansvar för Europa. Förra veckan gjorde hon sin första soloresa i sin nya position – med Stockholm som första europeiska resmål.

– Sverige är en av våra närmaste partners. Vi gör mycket tillsammans för att möta de regionala och globala utmaningarna. Detta var ett utmärkt tillfälle att landa i Stockholm och ha samtal med våra kolleger i utrikes- och försvarsdepartementet om vad vi gör tillsammans och vad mer vi kan göra, säger Karen Donfried till DN.

Här mötte hon försvarsminister Peter Hultqvist, utrikesminister Ann Linde och företrädare för statsminister Stefan Löfven. Säkerheten i Sveriges närområde stod högt på agendan.

– President Biden är mycket fokuserad på att försöka bygga en stabil, förutsägbar relation med Ryssland. Men vi är också mycket medvetna om att Ryssland inte slagit in på samma väg, säger Karen Donfried.

Foto: Magnus Hallgren

Rysslands agerande kallar hon ”mycket oroade”. Vid Ukrainas gränser har Ryssland lämnat kvar stora mängder pansarfordon efter övningar tidigare i år. Rysslands upprustning och krigföring i Ukraina ligger bakom att Sverige sedan 2015 satsar på att bygga upp försvaret av territoriet. I december 2020 beslutade riksdagen att fördjupa försvarssamarbetet med USA.

När Joe Biden var vicepresident besökte han Sverige hösten 2016. Biden sade då med adress Moskva: ”Ingen ska kunna missförstå, varken herr Putin eller någon annan, att detta är okränkbart territorium.” USA:s dåvarande försvarsminister James Mattis lovade 2017: ”[Om Sverige hamnar i knipa – då kommer vi att vara där](#)”.

Sverige, liksom Finland, står utanför försvarsalliansen Nato men 2018 undertecknade de tre ländernas försvarsministrar i Washington ett dokument om djupare samarbete. [Syftet var enligt James Mattis också att ”kyla ner den som har aggressiva avsikter” - i klartext Ryssland.](#)

Om det blir en kris med hot eller aggression från Ryssland mot Sverige, hur skulle USA reagera?

– Sverige är en mycket nära partner till USA och Nato, även om Sverige inte är en medlem av Nato och omfattas av alliansens säkerhetsgarantier. Men

det djupa försvarssamarbete som USA har med Sverige sänder ett viktigt budskap till en motståndare, svarar Karen Donfried.

Som ett aktuellt exempel på det nämner hon hur svenska och amerikanska försvararen den 23 oktober visade upp hur ett amerikanskt Hercules-plan landade på en landsväg på Gotland. Ur planet rullade en terrängbil med raketartilleri – ett vapensystem Sverige helt saknar. Därefter flög man vidare för en skarpskjutning vid Vidsel-basen i Norrbotten.

Karen Donfried understryker att USA:s fördjupade försvarssamarbete och Sveriges eget samarbete med grannarna i Norden och Baltikum är ett gemensamt intresse:

– Vi måste ta vad Ryssland gör på stort allvar, stå upp mot det och avskräcka Ryssland från ett negativt uppträdande. Samtidigt måste vi fundera på utmaningen från Kina. Om vi är enade på bägge dessa fronter kommer vi att bli framgångsrika, säger hon.

Kina testade nyligen en överljudsrobot som överraskade omvärlden och även USA:s militärledning. Satellitbilder visar hur Kina bygger hundratals silor för interkontinentala robotar – som även kan nå Europa.

– Vi ser i Kina en väldigt stor militär uppbyggnad, inklusive kärnvapenrustning. Europa borde ta det på allvar, säger Karen Donfried. Därefter tar hon upp en fråga där USA och Sverige är oense.

”Strävan efter en kärnvapenfri värld är ett lovvärt mål, men vi lever i en värld där kärnvapen är en verklighet”, säger Karen Donfried. Foto: Magnus Hallgren

Det gäller FN-konventionen om förbud mot kärnvapen där Sverige deltog i arbetet med konventionen. [Frågan om Sverige skulle ansluta sig splittrade regeringen](#). Men sedan en utredning 2019 påvisade brister i konventionens utformning valde S-MP-regeringen att inte ratificera den.

Men på den socialdemokratiska partikongressen i veckan kommer en rad nya krav på att Sverige ska ratificera konventionen. Regeringens linje är att Sverige ska följa det fortsatta arbetet på resolutionen mot kärnvapen som observatör vid en konferens i Wien i mars 2022. Men det stöter på motstånd i Washington:

– Jag förstår mycket väl Sveriges argument för att bli observatörer. Strävan efter en kärnvapenfri värld är ett lovvärt mål, men vi lever i en värld där kärnvapen är en verklighet. Vi är oroadе över att enbart genom att vara observatör så påverkar det processen och underminerar den avskräckning som kärnvapnen innebär, säger Karen Donfried.

Menar ni alltså att om Sverige går med som observatör skulle det försvåra en nedrustning?

– Jag tror att det finns en känsla av att om du har status som observatör så kostar det inget. Du uttrycker stöd för en lovvärd strävan. Men vi är oroadе för att även en observatörsstatus kan skapa en dynamik som i praktiken undergräver en effektiv kärnvapenavskräckning.

Hur påverkas de svensk-amerikanska relationerna om Sverige går med i observatörsgruppen?

– Sverige är en nära partner till oss, och vi för dessa samtal och utbyter synpunkter med Sverige, svarar Karen Donfried.

Fakta. Karen Donfried – specialist på Europa

Karen Donfried har arbetat med europeiska frågor sedan början av 1990-talet, då som tjänsteman vid USA:s kongress.

Hon är sedan oktober 2021 statssekreterare, Assistant Secretary of State for European and Euroasian Affairs, vid USA:s utrikesdepartement.

Hon var 2014-2021 direktör för tankesmedjan German Marshall Fund of the United States, där hon även arbetade 2005-2010.

Under president Barack Obama var hon rådgivare till presidenten i Vita Huset och chef för Europafrågorna i Nationella säkerhetsrådet.

Karen Donfried arbetade med Europa även vid National Intelligence Council, och åren 2003-2005 hade hon hand om Europa-portföljen vid UD:s politiska planeringsstab.